
INTERNATIONALE VERENIGING VAN RECHTSBIJSTANDSVERZEKERING (RIAD)

TOEGANG TOT HET RECHT IS NIET GEBAAKT BIJ STRIKTE REGELGEVING VOOR JURIDISCHE BEROEPEN

Antje Fedderke (RIAD): 'er is bewijs dat de kosten van een advocaat hoger zijn dan de kosten van een juridisch specialist die geen advocaat is'

Het rapport "Regulering van juridische beroepen en toegang tot het recht", dat in opdracht van de International Association of Legal Expenses Insurance (RIAD) is uitgevoerd, geeft een economisch perspectief van de regulering van juridische beroepen en de toegang tot het recht in 12 Europese landen. Het onderzoek toont aan dat meer regulering niet leidt tot een betere toegang tot het recht. De voordelen van (strikte) regulering zijn niet duidelijk, terwijl de resultaten van de studie uitwijzen dat regulering ook nadelen meebrengt. Overheden zouden daarom de maatschappelijke voordelen van (hoge) regulering moeten kunnen rechtvaardigen door aan te tonen dat de maatschappelijke baten opwegen tegen de maatschappelijke kosten. De resultaten van de studie zijn robuust genoeg om hierover een beleidsdiscussie te voeren.

Overheden willen rechtszekerheid voor rechtzoekenden waarborgen. Om dit publieke belang te garanderen, hebben de meeste Europese overheden bepaalde exclusieve privileges toegestaan aan advocaten, zoals onder andere het monopolie op het behandelen van rechtszaken. Veel van deze regulering of zelfregulering heeft tot doel de professionele kwaliteit te bewaken, maar is vaak ook concurrentiebeperkend. Als gevolg hiervan kunnen de prijzen die betaald worden voor rechtsbijstand van advocaten soms te hoog zijn, wat de toegankelijkheid tot het recht niet ten goede komt – net het omgekeerde dus van wat overheden willen. RIAD heeft SEO Economisch Onderzoek gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het effect van de regulering van juridische dienstverlening op toegang tot het recht in verschillende Europese landen. De centrale onderzoeksvraag was: **Wat is het effect van de regulering van juridische beroepen – vooral advocaten – op de toegang tot het recht?**

Het onderzoek toont aan dat striktere vormen van regelgeving voor de advocatuur niet noodzakelijk tot betere, ruimere toegang tot het recht leidt.

Er zijn natuurlijk voordelen aan regulering van juridische beroepen, maar over de maatschappelijke kosten van die regulering wordt vaak gezwegen. Regelgevende instanties veronderstellen simpelweg dat de maatschappelijke voordelen van regulering opwegen tegen de maatschappelijke kosten, maar zouden dat moeten kunnen aantonen. Het is van belang dat regelgevende instanties kunnen aantonen waarom ze gekozen hebben voor een bepaald niveau van regulering en wat de maatschappelijke kosten en baten van een bepaald reguleringsniveau zijn. Er zijn aanzienlijke verschillen in de Europese Unie in de manier waarop toegang tot het recht wordt geregeld. Toegang tot het recht wordt echter niet meer of minder gegarandeerd in de landen waar de regelgeving strenger is dan in de landen waar dit minder het geval is.

Sommige markten lijken zelfs teveel regulering te hebben en lijken eerder te kiezen voor de belangen van de juridische beroepen dan het recht toegankelijk te maken voor consumenten en bedrijven. Daar waar de regulering liberaler is, kunnen consumenten kiezen voor advocaten die lid zijn van de Orde maar ook voor juridische experts die geen advocaat zijn. Er kon geen bewijs gevonden worden dat in strikt geregeerde landen advocaten een betere dienstverlening geven dan juridische experts die geen advocaat zijn. Er is wel bewijs dat de kosten van een advocaat hoger zijn dan de kosten van een juridische expert die geen advocaat is. Vanuit economische invalshoek lijkt het een goede zaak nationale markten meer te dereguleren. Een belangrijk resultaat van het onderzoek is dat het in ruimere mate toelaten van juridische experts die geen advocaat zijn tot de juridische dienstverlening, een substantieel dempende invloed kan hebben op de prijzen van de juridische dienstverlening.

Over de kosten en baten van de huidige reguleringsniveaus zou een open dialoog op gang gebracht moeten worden in plaats van het vasthouden aan niet-bewezen veronderstellingen. Dit rapport wil een aanzet zijn tot een dialoog op basis van feiten tussen regelgevende instanties, juristen, economen en andere sociale wetenschappers die betrokken zijn bij het debat over de regulering van juridische dienstverlening in de Europese Unie.

RIAD is van mening dat meer concurrentie tussen advocaten en juridische experts die geen advocaat zijn, leidt tot voordelen voor burgers, bedrijven en overheden. De huidige niveaus van regulering bevorderen een dergelijke concurrentie op veel plaatsen niet.

Voor aanvullende informatie, gelieve contact op te nemen met Antje Fedderke, RIAD Secretaris-generaal, op +32 2 732 36 28.

RIAD, de vereniging van rechtsbijstandverzekeraars en juridische dienstverleners stelt zich ten doel om via zijn leden wereldwijd gemakkelijke, betaalbare en kwalitatieve toegang tot het recht te verschaffen. RIAD heeft 58 leden in 18 landen. De leden van RIAD zijn gespecialiseerd in het leveren van verzekering en/of diensten om individuele rechtsbijstand te verlenen. Ze beschermen klanten ook tegen financiële risico's, verbonden aan de kosten om advocaten aan te stellen en gebruik te maken van het rechtssysteem.

SEO Economic Research (SEO Economisch Onderzoek) voert onafhankelijk, toegepast onderzoek uit, in opdracht van de overheid en de private sector. SEO Economic Research is verbonden met de Universiteit van Amsterdam, die de organisatie toegang verleent tot de nieuwste wetenschappelijke methodes, iets wat van onschatbare waarde is. SEO is een non-profitorganisatie die voortdurend investeert in het intellectuele kapitaal van zijn personeel door actieve carrièreplanning, publicatie van wetenschappelijk werk en deelname aan wetenschappelijke netwerken en internationale conferenties aan te moedigen.